

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Ondřejem Růžičkou ve věci žalobkyně: E R [redacted], [redacted] zast. JUDr. Ladislav Dusil, advokát, Přemysla Otakara II 123/36, České Budějovice, proti žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o náhradu újmy ve výši 1.452.000,- Kč,

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku ve výši **52.000,- Kč** a to **do 15 dnů** od doručení písemného vyhotovení rozsudku.
- II. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku ve výši 1.400.000,- Kč, se **zamítá**.
- III. Žalovaná je povinna zaslat žalobkyni písemnou omluvu ve znění: „Česká republika jednající svými organizačními složkami, se omlouvá p. E R [redacted] za nezákonné trestní stíhání vedené proti ní jako obviněné u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. [redacted], ve kterém bylo v rámci přípravného řízení vydáno nezákonné rozhodnutí a to usnesení o zahájení trestního stíhání. Trestní stíhání bylo vedeno nezákonně.“, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 198.415 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Vladislava Dusila a to **do 15 dnů** od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou doručitou soudu dne 11.11.2009 domáhala po žalované zaplacení částky 1.500.000,- Kč jako nemajetkové újmy a poskytnutí omluvy. Soud prvního stupně rozsudkem ze dne 18. 2. 2011, č. j. 15 C 123/2010 – 113, uložil žalované povinnost, aby

žalobkyni zaplatila 180.000,- Kč do patnácti dnů od doručení písemného vyhotovení rozsudku (výrok I.), dále zamítl žalobu v části týkající se 1.320.000,- Kč (výrok II.) a uložil žalované zaplatit na náhradě nákladů řízení žalobkyni 46.920,- Kč. K odvolání žalované do části výroku I. rozsudku soudu prvního stupně týkající se částky 132.000, Kč odvolací soud v záhlaví uvedeném rozsudku rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.). K odvolání žalobkyně do výroku II. rozsudku soudu prvního stupně odvolací soud v záhlaví uvedeným rozsudkem rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalované uložil zaplatit žalobkyni dalších 120.000,- Kč (výrok II.). Ve výroku III. v záhlaví uvedeného rozsudku odvolací soud uložil žalované povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení vynaložených žalobkyní před soudy obou stupňů částku 132.300,- Kč. Soudy takto rozhodly po té, co odvolací soud v předchozím řízení rozsudkem ze dne 8. 12. 2010, zrušil rozsudek soudu prvního stupně, jímž byla žaloba ohledně nemajetkové újmy zamítnuta, a v tomto rozsahu vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V tomto rozsudku odvolací soud vyslovil závazný právní názor, že nezákonným rozhodnutím byla žalobkyni způsobena nemajetková újma takového rozsahu, že zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva není dostačující. Nejvyšší soud rozsudkem 30Cdo 4280/2011 – 169 rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2011, č. j. 23 Co 284/2011 – 144 zrušil a dále zrušil i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. 2. 2011, č. j. 15 C 123/2010 – 113, ve výrocích II. a III., a v části výroku I., v níž bylo rozhodnuto o částce 132.000,- Kč. Věc byla v uvedeném rozsahu vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení. Žalobkyni tak byla přiznána pravomocně částka 48.000 Kč.

Žalobkyně žalobu odůvodnila tím, že rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12.12.2008, č.j. [REDAKCE] který nabyl právní moci dne 14.1.2009, byla zproštěna obžaloby Krajského státního zástupce v Českých Budějovicích ze dne 8.5.2008, č.j. [REDAKCE] kterou jí bylo kladeno, že měla" ... dne 20.4.2007 v době mezi 21 :00 - 23:00 hod. v [REDAKCE] v místě trvalého bydliště, [REDAKCE] M [REDAKCE] R [REDAKCE] nar. [REDAKCE] [REDAKCE] a následně poté, co došlo k útlumu centrální nervové soustavy ho společně s další dosud neustanovenou osobou [REDAKCE] ", čímž jiného měla úmyslně usmrtit a tím spáchat trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 tr. zák., a to podle § 226 písmo c) tr. ř., neboť nebylo prokázáno, že by tento skutek spáchala žalobkyně. Tento rozsudek byl doručen k rukám jejího obhájce dne 5.1.2009 a nabyl právní moci dne 14.1.2009. Od samého začátku trestního stíhání se hájila tím, že se takového jednání nedopustila a že s násilnou smrtí [REDAKCE] nemá nic společného. Proti usnesení Policejního orgánu o zahájení trestního stíhání podala prostřednictvím obhájce dne 3.1.2008 stížnost, když ta byla dozorcujícím státním zástupcem zamítnuta jako nedůvodná. Žalobkyně se dotkl způsob, jakým k ní chovali příslušníci Policie ČR, kteří vyšetřovali vraždu manžela v době, a to zejména v době, kdy byly prováděny domovní prohlídky a prostor nesloužící k bydlení dne 27.6.2007, kdy byla v době od 7:30 do 23:00 hod. neustále předmětem ataků příslušníků policie, kteří jí i nevybíravým způsobem uráželi, obviňovali z vraždy a nevybíravým způsobem se domáhali přiznání k vraždě. Toto vedlo k tomu, že se na služebně Policie ČR nervově zhroutila a po propuštění či přerušení úkonů se následně doma [REDAKCE] [REDAKCE] Psychické či psychiatrické problémy, které si z policejního prověřování a následného vyšetřování a souzení odnesla, přetrvávají do dnešní doby. Od zahájení trestního stíhání žila v neustálé úzkosti, strachu a tísní, že je stíhána za jednání, kterého se nedopustila a za které zákon umožňuje uložit trest odnětí svobody do 15ti let, ale i trest výjimečný. I samotný fakt, že po dobu více než jednoho roku žila s vědomím, že ohrožena nejen na cti, ale i osobní svobodě a v důsledku toho bal ohrožena její rodina i existenčně, mělo velmi nepříznivý vliv jak na její psychiku, tak na všechna osobnostní práva. O probíhající trestní stíhání osoby, s uvedením plného jména, a to i jména rodného, informovaly sdělovací

prostředky, když tato věc byla bohatě medializována. O jejím obvinění a trestním stíhání se dozvědělo mnoho známých, spolupracovníků a spoluobčanů. Orgány činné v trestním řízení ke hledání případných svědků údajného komplice využívaly sdělovací prostředky i inzeráty v tisku. Újma, která byla způsobena, nemůže být ani přes požadovanou omluvu nahrazena jinak, dožaduje se proto náhrady nemajetkové újmy v penězích. Žádná částka, která by jí mohla být zaplacená, nemůže smýt obrovskou ostudu a ztrátu cti a důstojnosti, kterou v důsledku trestního stíhání utrpěla. Požadovaná částka je proto spíše symbolická, přesto odráží intenzitu zásahu, neodstranitelné následky v rodinném, pracovním a společenském životě, když těmto hlediskům je odpovídající částka 1,5 mil. Kč.

Žalovaná se k žalobě vyjádřila tak, že navrhla její zamítnutí. K věci samé uvedla, že nezákonným rozhodnutím se v předmětné věci rozumí usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba Kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] o zahájení trestního stíhání pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 TZ. Žalovaná činí nespornou skutečnost, že u ní žalobkyně dne 30. 4. 2009 (žádostí ze dne 4. 2009) uplatnila nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou shora uvedeným nezákonným rozhodnutím dle § 31a zákona Č. 82/1998 Sb. v platném znění. Žalovaná shledala, že v přípravném řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, ovšem žalobkyni nebylo přiznáno zadostiučinění v penězích, neboť konstatování porušení práva ve smyslu ustanovení § 31a odst. 2 zákona Č. 82/1998 Sb. se v daném případě jeví jako dostačující. Na tomto svém stanovisku žalovaná i nadále trvá.

Mezi účastníky bylo nesporné, že trestní stíhání žalobkyně bylo zahájeno na základě usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] dále že proti tomuto usnesení byla podána stížnost a že řízení bylo skončeno rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12.12.2008, č.j. [REDAKCE] který nabyl právní moci dne 14.1.2009. A dále i skutečnost, že žalobkyně svůj nárok uplatnila u žalované dopisem dne 30. 4. 2009 a skutečnost, že dopisem ze dne 14. 10. 2009 žalovaná uznala v předmětném řízení existenci nezákonného rozhodnutí a to usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] s tím, že v daném případě postčuje jako forma zadostiučinění konstatování porušení práva.

Soud vzal dále za prokázané z médií - [REDAKCE] ze dne 12. prosince 2008, Novinky 22. září 2008, Deník CZ celý svazek nadepsaný „[REDAKCE]“, Šíp z 23.9.2008, Deník CZ celý svazek s nadpisem „[REDAKCE] M. [REDAKCE] R. [REDAKCE]“, Deník AHA ze dne 5.1.2008, iDnes ze dne 4.1.2008, Novinky CZ ze dne 12.12.2008, iDnes z 12. prosince 2008, www.novinky.cz z 23.9.2008, krátké zprávy na www.novinky.cz ze dne 3.1.2008, Blesk CZ 13.12.2008, Deník CZ z 16.12.2008, Deník CZ nadepsaný „[REDAKCE]“, Deník CZ taktéž, Deník CZ z 16.12.2008 – soud zprostil E. [REDAKCE] R. [REDAKCE] obžaloby, iAHA CZ ze dne 23.9.2008, fotokopie novinového článku – soud včera zprostil E. [REDAKCE] R. [REDAKCE] fotokopie článku – [REDAKCE] z 13. prosince 2008, zpravodajství ze dne 13. prosince 2008, 3 fotokopie výstřížků a fotokopie s nápisem „[REDAKCE]“, a z výpovědi svědkyň K. [REDAKCE] a L. R. [REDAKCE] že média o trestním stíhání veřejnost informovala.

Soud vzal za prokázaný psychický stav žalobkyně ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.

Ze spisu Krajského soudu v českých Budějovicích vzal sodu z a prokázané že žalobkyně podávala námitky proti postupu Policie ČR v jejím trestním stíhání a také skutečnost, že tyto byly vyhodnoceny jako nedůvodné.

Z výslechu svědkyň J. K. (sestry žalobkyně) a L. R. (dcera žalobkyně) že trestní stíhání žalobkyně těžce nesla, V průběhu trestního stíhání žalobkyně byla hospitalizována na psychiatrické léčebně, změnila se z veselé osoby na zádumčivou, která již nevyhledává společnost a to ani po skončení trestního stíhání. Dále z jejich výpovědi má soud z a prokázané, že žalobkyně po dobu trestního stíhání i po něm nemohla najít nové zaměstnání, neboť překážkou jí byla její trestní minulost.

Dle ust. § 7 odst. 1 zák. 82/1998 Sb., Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Dle ust. 8 odst. 1 zák. 82/1998 Sb., Nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Dle ust. § 31a odst. 1,2 zák. 82/1998 Sb.,

(1) Bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

(2) Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Soud k tomuto uvádí, že se ztotožnil se závěrem žalované, která konstatovala již v rámci mimosoudního projednání nároku žalobkyně existenci nezákonného rozhodnutí usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. když toto bylo následně zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12.12.2008, č.j. který nabyl právní moci dne 14.1.2009. Soud tak má za to, že v dané věci bylo vydáno nezákonné rozhodnutí.

K otázce stanovení výše přiměřeného zadostiučinění soud vycházel zejména z intenzity zásahu trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. K tomuto uvedl, že trestní stíhání trvalo jeden rok. Žalobkyni hrozil trest odnětí svobody na deset až patnáct let. Soud při určování výše odškodnění přihlédl zejména k působení trestního stíhání žalobkyně, neboť se zřetelem k charakteru nezákonného rozhodnutí, jakož i k jeho následkům, které měly vliv na život žalobkyně, rozhodně nepostačuje konstatování porušení práva. Šlo nepochybně o masivní zásah do jejích osobnostních práv tak, jak jej žalobkyně vylíčila v odůvodnění žaloby, jakož i ve svém odvolání. Žalobkyně byla nezákonně stíhána pro trestný čin vraždy, byla ve vazbě, a hrozil jí vysoký trest. Soud přihlédl i k masivní mediální kampani, která byla ohledně trestního stíhání žalobkyně vedena a která se taktéž musela projevit v rovině jejích osobnostních práv a jejího života, jak navenek – vzhledem k přátelům, tak i v rovině rodinné, když sama žalobkyně v žalobě tyto zásahy detailně popsala. Skutečnost, že vliv trestního stíhání žalobkyně byl na její psychiku nadstandardní prokazují i závěry jí předloženého znaleckého posudku z oboru psychiatrie a výpovědi svědkyň K. a L. R.

Soud se při rozhodování řídil rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011 nebo ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. 30Cdo 2256/2011. Při stanovení formy či výše zadostiučinění soud vychází především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře žalobkyně, přičemž přihlédne i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Kritéria uvedená v § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. se nepoužijí, neboť se týkají výlučně stanovení odškodnění v případě nesprávného úředního postupu spočívajícího v porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě.

Soud odkazuje na nálezn Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04 a souhlasí, že každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného, avšak samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého obviněného. Již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivce obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (nálezn Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08).

Zadostiučinění v penězích je poškozeným obvykle přiznáváno zejména v případech, kdy trestní stíhání bylo vedeno pro podezření ze spáchání závažných trestných činů, bylo medializováno, poškozený v důsledku trestního stíhání přišel o společenskou prestiž (u osoby veřejně známé a uznávané. Jak uvedlo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011, forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Pro výše uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že konstatování porušení práva žalovanou není dostačujícím zadostiučiněním za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni vydáním nezákonného rozhodnutí. Soud se shora uvedených důvodů přistoupil k odškodnění nemajetkové újmy v penězích. V její výši se odrazila jak délka řízení, po kterou byla žalobkyně vystavena účinkům nezákonného rozhodnutí, tak i hrozící trest, působení trestního stíhání žalobkyně na její okolí a jeho zpětná reakce k žalobkyni a promítnutí obvyklých stavů bezmoci a úzkosti do psychické a zdravotní roviny žalobkyně, které vyústilo až k [redacted] žalobkyně a její hospitalizaci v léčebném zařízení. (i když soud v tomto úhlu pohledu konstatuje, že [redacted] měla žalobkyně již dříve a zejména, že za škodu na zdraví související s jejím trestním stíháním již byla odškodněna u Okresního soudu v českých Budějovicích sp. zn. [redacted] a soud tak k zásahu do zdravotní ho stavu žalobkyně přihlédl jen z obecného hlediska celistvosti člověka). Soud přihlédl i ke značné medializaci případu, avšak k tomuto je nutné podotknout že pokud újma vznikla uveřejněním informací v tisku o jejím trestním stíhání, jako prvotní k odčinění újmy je nutné postup dle ustanovení § 11 z. č. 46/2000 a ustanovení § 36 z. č. 231/2001 Sb., dle kterých má žalobkyně nárok po všech médiích ve kterých byly informace o jeho trestním stíhání zveřejněny na „dodatečné“ sdělení. Jestliže bylo v rozhlasové nebo televizním vysílání uveřejněno sdělení o trestním řízení nebo o řízení ve věci přestupku vedeném proti fyzické osobě anebo o řízení ve věci správních deliktů vedeném proti fyzické osobě, kterou lze podle tohoto sdělení ztotožnit a toto řízení nebylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, má tato osoba právo požadovat na provozovateli vysílání uveřejnění informace o výsledku tohoto řízení jako dodatečného sdělení. Soud tak má za to, že za situace kdy dle tvrzení žalobce, ze kterých soud může vyjít, jsou tvrzení ohledně způsobení újmy sdělovacími prostředky, je potom na místě, aby se žalobkyně v první fázi domáhala po médiích zhojení

újm, která jí vznikla právě informování médií o jejím trestním stíhání dle zákona 46/2000 a 231/2001 Sb. Sod dále odkazuje na rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva, že ani tento vrcholný nadnárodní orgán nepoužívá k odškodnění nemajetkové újmy matematický výpočet a po zhodnocení skutečností, ke kterým přihlédl, uvede částku zadostiučinění, přiměřenou a vhodnou k nápravě. (viz rozsudky Rashed ca ČR, a Singh ca ČR)

Soud dospěl k závěru, že v tomto případě částkou schopnou odškodnit nemajetkovou újmu žalobkyně je částka 100.000 Kč. Soudem již částka 48.000 Kč byla přiznána v rozsudku OS Praha 2 čj. 15 C 123/2010 – 113 ze dne 18.2.2011. Soud tak v tomto řízení přiznal částku 52.000 Kč.

Žalobkyně v původní žalobě omluvu jako satisfakci požadovala a soud zdvojení odškodnění vzhledem k v té době ustálené rozhodovací praxi zamítl. V mezidobí však došlo ke změně výkladu zákona a i vzhledem k závěrečné řeči právního zástupce žalobkyně, ve které vyjádřil politování nad nemožností domoci se omluvy vzhledem k jejímu pravomocnému zamítnutí soud dospěl k závěru, že je na místě k uvedenému finančnímu odškodnění přiznat i odškodnění ve formě omluvy. Soud tak navíc nad rámec požadavku žalobkyně, avšak vzhledem k názoru soudu o nutnosti reálně účinné nápravy vzniklého stavu, uložil žalované povinnost zaslání písemné omluvy. Soud má za to, že vzhledem k prokázaným tvrzením žalobce o negativních reakcích veřejnosti na jeho trestního stíhání, medializaci jeho případu právě možnost „prokázání“ nezákonnosti trestního stíhání a „pokání“ státu nevěřícím nebo neinformovaným, je účinným prostředkem nápravy.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 142 odst. 3 o.s.ř., kdy rozhodnutí záviselo na úvaze soudu. Žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení v nákladech právního zastoupení z částky 100.000 Kč, která byla jako náhrada nemajetkové újmy přiznána. Dle vyhl. 848/2000Sb., jako odměna přísluší částka 22800 Kč a to 3x za řízení před soudem I. stupně, ½ za odvolací řízení, a 1x za odvolací řízení a 1x za řízení před Nejvyšším soudem ČR. Dále 12 režijní paušál á 300 Kč dle vyhl. 177/96 Sb., cestovné České Budějovice – Praha a zpět dne 22.7.2010, 18.2.2011, 19.10.2012, 23.11.2012, 14.2.2013 a částka 9.458Kč a náhrada za promeškaný čas České Budějovice – Praha zpět dne 22.7.2010, 18.2.2011, 19.10.2012, 23.11.2012, 14.2.2013 po 11 a ½ hod. á 500 Kč a DPH ve výši 21%.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

V Praze dne 21. února 2013

JUDr. Ondřej Růžička
soudce

Za správnost vyhotovení:
Masopustová